

løsning. Endelig anmodes af FN-systemets medlemsregeringer om, med henblik på at sikre UNCTAD den bredeste mulige støtte, at fremme oplysningsarbejdet om de forskellige aspekter af udviklingsprocessen og om den indsats, som gøres fra det internationale samfunds side. Resolutionen (res. 2402) blev enstemmigt vedtaget i såvel 2. udvalg som i Plenarforsamlingen.

B. Under UNCTAD II fremlagde en række udviklingslande et resolutionsforslag om Den sydafrikanske Republiks udelukkelse fra konferencen, som ved konferencens afslutning blev vedtaget med udviklingslandenes stemmer som resolution 26 (II). De vestlige lande stemte imod med den begrundelse, at UNCTAD ikke selv var kompetent til at træffe afgørelse i dette spørgsmål.

Under drøftelsen af nærværende dagsordenspunkt introducerede Øvre Volta på en lang række afrikanske landes vegne samt på Indiens, Pakistans, Syriens, Sydyemens, Afghanistans, Indonesiens, Venezuelas, Guyanas, Barbados', Trinidad/Tobagos samt Jugoslaviens vegne et resolutionsudkast, i henhold til hvilket Generalforsamlingen skulle give sin tilslutning til resolution 26 (II) samt ændre den generalforsamlingsresolution, som oprindeligt fastlagde UNCTADs medlemskreds, således at Den sydafrikanske Republik udtrykkelig udelukkes, indtil det har ophørt med sin raceadskillelsespolitik, og dette er blevet passende godtgjort af Generalforsamlingen.

I sin egenskab af formand for den vestlige gruppe i 2. udvalg på tidspunktet for resolutionstekstens fremlæggelse udbad Danmark sig en juridisk udtalelse fra FN's sekretariat om det lovmedholdelige i en sådan beslutning. Fra vestlig side var man af den opfattelse, at — uanset det forkastelige i apartheidpolitikken — var dette ikke den rette eller mest effektive måde at demonstrere sin modvilje på, samtidig med at en udelukkelse af Den sydafrikanske Republik ville stride mod universalitetsprincippet og ville kunne få helt uoverskuelige konsekvenser for organisationen. Sekretariatets responsum støttede disse synspunkter ved at fremholde, at det foreslåede skridt imod Den sydafrikanske Republik måtte sidestilles med suspension af dette lands rettigheder,

hvilket krævede både Generalforsamlingens og Sikkerhedsrådets godkendelse.

De afrikanske lande kunne ikke acceptere dette synspunkt. Disse lande argumenterede derimod for, at Generalforsamlingen — som i sin tid ved en resolution havde afgrænset UNCTADs medlemskab — nu også måtte kunne ændre heri. I øvrigt understregede de stærkt den moralske betydning som en udelukkelse af Den sydafrikanske Republik ville have; det var nu ikke længere nok at fordømme, der måtte handles. Sponsorerne besluttede herefter at ændre resolutionens titel fra „Suspension af Sydafrika“ til „UNCTADs medlemskab“.

Sovjetunionen og de øvrige østeuropæiske lande indtog det standpunkt, at siden der skulle tages stilling til UNCTADs medlemskab, kunne disse lande ikke stemme for resolutionen, med mindre den samtidig afskaffede diskrimineringen mod Østtyskland.

Da resolutionen blev bragt til afstemning i 2. udvalg, blev den vedtaget med 49 stemmer for (udviklingslandene), 22 imod (vestlige lande, Brasilien, Uruguay, Sydafrika) og 23 som afstod (østlande, Lesotho, Malawi, Argentina, visse mellemamerikanske lande, Malta, Philippinerne, Ceylon, Kina, Singapore).

I Plenarforsamlingen fremsatte Canada forslag om, at hele spørgsmålet blev udskudt til et senere tidspunkt. Dette forslag forkastedes imidlertid med 52 stemmer imod (udviklingslande), 47 for (vestlande, latinamerikanske lande, Sydafrika, Malawi, Lesotho, Swaziland, Botswana) og 23 som afstod (østlande, Spanien, Tyrkiet, Israel, Elfenbenskysten, Venezuela).

En lang række lande fremkom inden afstemningen med stemmeforklaringer. Norge afgav en fælles nordisk stemmeforklaring, i hvilken man skarpt tog afstand fra apartheidpolitikken, men på den anden side ikke fandt, at udelukkelse fra UNCTAD var den bedste måde at søge at påvirke Den sydafrikanske Republik på. De nordiske lande var endvidere enige i synspunkterne i det juridiske responsum. Fra nordisk side kunne man heller ikke tilslutte sig tre af Ungarn netop fremlagte ændringsforslag.

Det første af disse ville indskyde en henvisning i præamblen til generalforsamlingsresolution 1761 (XVII), som opfordrer regeringer til at afbryde diplomatiske og handels-